PATVIRTINTA
Vilniaus rajono socialinių paslaugų centro
direktoriaus 2026 m. ____ d. įsakymu Nr.

PREVENCINIŲ IR BENDRŲJŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ, TEIKIAMŲ VILNIAUS RAJONO SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRE, TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus rajono socialinių paslaugų centro (toliau – Centras) prevencinių ir bendrųjų socialinių paslaugų, teikiamų Vilniaus rajono socialinių paslaugų centre, tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja prevencinių ir bendrųjų socialinių paslaugų (toliau – Paslaugos) Centro gavėjams skyrimo ir teikimo procedūras.

2. Šis Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, Socialinių paslaugų katalogu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-93 „Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“, Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-94 „Dėl Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašo, Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodikos ir Socialinės globos poreikio vaikui su negalia nustatymo metodikos patvirtinimo“, Socialinių paslaugų kokybės reikalavimų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2024 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. A1-833 „Dėl socialinių paslaugų kokybės reikalavimų aprašo patvirtinimo“, 2025 m. vasario 7 d. Vilniaus rajono savivaldybės mero potvarkiu Nr. M22-57(2. 1 E) „Dėl vilniaus rajono savivaldybės asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo, skyrimo ir organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su visais vėlesniais pakeitimais, įskaitant 2026 m. rugpjūčio 10 d. potvarkį Nr. M22-1500(2.1 E)) ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais socialinių paslaugų valdymą, skyrimą bei teikimą, sustabdymą ir nutraukimą, 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR).

3. Teikiant socialines paslaugas, su asmenimis (šeimomis, bendruomenėmis) bendraujama jiems prieinamu būdu (pvz., gestų kalba, lengvai suprantama kalba ir kt.).

4. Pagrindinis paslaugų teikimo tikslas – užtikrinti gyvybiškai būtinų bendruomenės narių poreikių tenkinimą, padedant asmenims spręsti iškilusias socialines problemas; sudaryti būtiniausias, žmogaus orumo nežeminančias gyvenimo sąlygas asmenims, kurie dėl objektyvių priežasčių negali savimi pasirūpinti, padedant jiems integruotis į visuomenę; sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas ir padėti įveikti socialinę atskirtį.

5. Paslaugos teikiamos Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje gyvenamąją vietą deklaravusiems ar faktiškai Vilniaus rajono savivaldybėje gyvenantiems asmenims (šeimoms).

6. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Socialinių paslaugų kataloge ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose socialines paslaugas, apibrėžtas sąvokas.

II SKYRIUS
SOCIALINIŲ PASLAUGŲ RŪŠYS

7. Centras, vadovaudamasis Socialinių paslaugų katalogu, teikia šias paslaugas:

7.1. Prevencinės socialinės paslaugos: potencialių socialinių paslaugų gavėjų paieška (001); kompleksinės paslaugos šeimai (įskaitant konsultavimą, savitarpio pagalbos grupes, tėvystės mokymus, mediaciją) (100); darbas su bendruomene (120); šeimos konferencija (130); atvirasis darbas su jaunimu (230); mobilusis darbas su jaunimu (231); sociokultūrinės paslaugos (207); informavimas (201).

7.2. Bendrosios socialinės paslaugos: konsultavimas (202); tarpininkavimas ir atstovavimas (203); aprūpinimas būtiniausiais drabužiais ir avalyne (205); transporto organizavimas (206); asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas (208).

III SKYRIUS
PREVENCINĖS SOCIALINĖS PASLAUGOS

8. Prevencinių socialinių paslaugų tikslas – padėti asmeniui (šeimai) ir (ar) bendruomenei išvengti galimų socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos atsiradimo, sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ir (ar) stiprinti gebėjimus savarankiškai spręsti socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti didinti socialinę įtrauktį:

8.1. potencialių socialinių paslaugų gavėjų paieškos paslauga (001) – asmenų, kurie patiria įvairių sunkumų, paieška, santykio užmezgimas, palaikymas ir (ar) jų įtraukimas į pagalbos procesą;

8.2. kompleksinės paslaugos šeimai (100) – paslaugos, skirtos asmens (šeimos), patyrusio (-ios) sunkumų, gebėjimams savarankiškai spręsti iškilusias problemas stiprinti, siekiant ateityje išvengti galimų didesnių socialinių problemų ir (ar) socialinės rizikos;

8.3. darbas su bendruomene – asmenų, šeimų, jų grupių bei organizacijų gebėjimų, įgūdžių ir motyvacijos spręsti bendruomenės problemas puoselėjimas ir stiprinimas, siekiant kurti bendruomenei socialiai saugią aplinką;

8.4. šeimos konferencija – šeimos ir vaiko (vaikų) įgalinimas ir taikinimas, ieškant šeimos ir vaiko paramos išteklių tarp išplėstinės šeimos ir (ar) kitų šeimai svarbių asmenų, siekiant įtraukti į sprendimo dėl vaiko šeimoje ir kitoje aplinkoje situacijos gerinimo priėmimą patį vaiką, jo šeimą ir išplėstinę šeimą;

8.5. atvirasis darbas su jaunimu – paslauga teikiama siekiant ugdyti jaunų žmonių asmeninę ir socialinę kompetenciją, padėti jiems aktyviai įsitraukti į bendruomeninius ir visuomeninius procesus, lanksčiai ir konstruktyviai reaguoti į jauno žmogaus gyvenimo pokyčius. Jaunimas motyvuojamas dalyvauti jo interesus atitinkančioje veikloje, skatinamas tobulėti, ugdyti verslumą ir darbo rinkai reikalingus įgūdžius;

8.6. mobilusis darbas su jaunimu – teikiant šią paslaugą, siekiama padėti jauniems žmonėms išspręsti kylančias problemas ir įveikti sunkumus (pvz., ugdymosi, užimtumo problemas ir pan.), sukurti saugią, atvirą, neformalią, neįpareigojančią aplinką, kurioje jauni žmonės galėtų kartu su draugais ir bendraamžiais ugdyti(s) socialinius įgūdžius. Teikiant paslaugą, siekiama padėti jaunimui įsitraukti į arčiausiai jo esančią darbo su jaunimu infrastruktūrą, savanorišką veiklą ir jaunimo organizacijų veiklą, užtikrinant turiningą laisvalaikį, ugdymą(si) ir socialinę integraciją, įgalinti jaunimą aktyviai veikti jaunų žmonių gyvenamojoje teritorijoje.

9. Savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamų prevencinių socialinių paslaugų poreikis asmenims (šeimoms) nėra nustatomas.

IV SKYRIUS
BENDROSIOS SOCIALINĖS PASLAUGOS

10. Bendrosios socialinės paslaugos yra atskiros, be nuolatinės specialistų pagalbos teikiamos paslaugos. Bendrųjų socialinių paslaugų tikslas – ugdyti ar kompensuoti asmens (šeimos) gebėjimus savarankiškai rūpintis savo (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime:

10.1. konsultavimas – pagalba, kurią teikiant kartu su asmeniu analizuojama asmens (šeimos) problema ir ieškoma veiksmingų jos sprendimų būdų;

10.2. tarpininkavimas ir atstovavimas - pagalbos asmeniui (šeimai) suteikimas sprendžiant įvairias jo (jos) problemas (teisines, sveikatos, ūkines, buitines), tvarkant dokumentus, mokant mokesčius, registruojantis pas specialistus, organizuojant ūkinius darbus ir kt., palydint asmenį ir tarpininkaujant, asmeniui (šeimai) bendraujant su kitomis institucijomis, specialistais, kitais asmenimis;

10.3. aprūpinimas būtiniausiais drabužiais ir avalyne - būtiniausių drabužių, avalynės ir kitų reikmenų teikimas;

10.4. transporto organizavimas - paslauga, teikiama pagal poreikius asmenims, kurie dėl negalios, ligos ar senatvės turi judėjimo problemų ir dėl to ar dėl nepakankamų pajamų, ar dėl poreikio atlikti hemodializę negali naudotis visuomeniniu ar individualiu transportu. Transporto organizavimo paslauga apima pavėžėjimą, pagal individualius asmens poreikius teikiamą pagalbą, palydint asmenį iš jo namų iki transporto priemonės, iš jos iki tikslo objekto ir atgal.

V SKYRIUS
KREIPIMASIS IR PASLAUGŲ INICIJAVIMAS

11. Paslaugos Centrui pavestose teritorijose gali būti inicijuojamos šiais būdais:

11.1. Asmens ar jo atstovo prašymu (tiesiogiai, paštu ar el. priemonėmis) (dėl šiame Apraše nurodytų bendrųjų socialinių paslaugų teikimo prašymas neteikiamas);

11.2. Centro iniciatyva, nustačius, kad asmuo (šeima) patiria sunkumų;

11.3. Gavus informaciją iš trečiųjų asmenų (bendruomenės narių, suinteresuotų asmenų ar institucijų);

11.4. Privalomuoju būdu, kai informaciją apie pagalbos poreikį pateikia švietimo, sveikatos priežiūros įstaigos, policija ar kitos institucijos.

12. Teikiant šiame Apraše nurodytas bendrąsias socialines paslaugas, socialinių paslaugų poreikis asmeniui (šeimai) nenustatomas, sprendimas dėl paslaugų skyrimo, dvišalė sutartis bei kiti poreikio nustatymo ar paslaugų organizavimo dokumentai nerengiami.

VI SKYRIUS
PASLAUGŲ ORGANIZAVIMAS IR APSKAITA

13. Atsižvelgdamas į asmens (vieno iš suaugusių šeimos narių), jo globėjo ar rūpintojo, suinteresuoto asmens nurodytą problemą ar priežastį, dėl kurios kreipiamasi dėl Socialinių paslaugų asmeniui (šeimai) teikimo, Centro darbuotojas, organizuojantis ir (ar) teikiantis Paslaugas, iš karto (jei asmuo kreipiasi tiesiogiai) arba ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo kreipimosi dienos (jei asmuo kreipiasi paštu ar elektroniniu paštu arba jei dėl Paslaugų teikimo kreipiasi suinteresuotas asmuo), susisiekęs su asmeniu (šeima), aptaria asmens (šeimos) situaciją, galimos Paslaugos turinį, labiausiai asmens (šeimos) poreikius atitinkančią Paslaugą, siekiamus rezultatus ir, esant asmens (šeimos) poreikiui, pasiūlo jam (jai) labiausiai asmens (šeimos) poreikius atitinkančią Paslaugą, teikiamą šios įstaigos, ir (ar) pasiūlo kreiptis jam (jai) į konkrečią Paslaugą teikiančią socialinių paslaugų įstaigą (nurodo jos pavadinimą, veiklos adresą, kontaktinį telefono ryšio numerį ir elektroninio pašto adresą). Jeigu dėl objektyvių aplinkybių su asmeniu (šeima) nėra galimybės susisiekti per 5 darbo dienas (pavyzdžiui: asmuo gydomas sveikatos priežiūros įstaigoje, nurodomi netikslūs asmens (šeimos) kontaktiniai duomenys ar kt.), specialistas susisiekia su asmeniu (šeima) iš karto išnykus šioms aplinkybėms. Jeigu dėl Paslaugų asmeniui (šeimai) teikimo kreipėsi ne pats asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių), jo globėjas ar rūpintojas, Paslaugos teikiamos esant asmens (vieno iš suaugusių šeimos narių), jo globėjo ar rūpintojo sutikimui. Kai dėl Paslaugų teikimo kitam asmeniui (šeimai) kreipiasi suinteresuotas asmuo, bet asmuo (šeima), dėl kurio (-ios) buvo kreiptasi, atsisako siūlomos pagalbos, specialistas po 10 darbo dienų pakartotinai susisiekia su asmeniu (šeima) ir dar kartą pasiūlo galimybę gauti Paslaugą arba asmuo (šeima) informuojamas (-a) apie galimybę gauti kitas Paslaugas. Jei asmuo (šeima) dar kartą atsisako siūlomos pagalbos, asmeniui (šeimai), esant galimybei, pagal turimus kontaktinius duomenis (paštu arba elektroniniu paštu) išsiunčiama

informacija apie Savivaldybėje teikiamas Paslaugas (paslaugų rūšis ir jas teikiančias įstaigas, nurodant juridinio asmens pavadinimą, veiklos adresą, kontaktinį telefono ryšio numerį ir elektroninio pašto adresą).

14. Centro darbuotojas, organizuojantis ir (ar) teikiantis Paslaugas, veda apskaitą apie suteiktas Paslaugas. Apskaitoje nurodomi tokie duomenys apie Paslaugų gavėjus: vardas, pavardė, gimimo data, adresas, kontaktai, kreipimosi klausimas. Teikiant paslaugas aktyviai taikomi paslaugų gavėjų įgalinimo būdai ir priemonės, skatinant pačių asmenų įsitraukimą bei savarakiškumą.

15. Jei Paslaugas gaunančiam (-čiai) asmeniui (šeimai) jų nepakanka, kitų socialinių paslaugų teikimo asmeniui (šeimai) poreikis nustatomas ir jos skiriamos vadovaujantis Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir paslaugų skyrimo Vilniaus rajono savivaldybėje tvarkos aprašu.

16. Informacija apie asmenims suteiktas Paslaugas privalo būti suvedama į socialinės paramos šeimai informacinę sistemą (SPIS).

VII SKYRIUS
PASLAUGŲ GAVĖJŲ TEISĖS IR PAREIGOS

17. Paslaugų gavėjas (arba jo atstovas pagal įstatymą / įgaliotas asmuo) turi teisę:

17.1. gauti jo poreikius atitinkančias Paslaugas;

17.2. būti informuotas apie teikiamų Paslaugų tikslus, apimtį ir tvarką;

17.3. dalyvauti rengiant, peržiūrint ir keičiant ISPP;

17.4. į pagarbų, orų ir nediskriminuojantį elgesį;

17.5. į privatumą, informacijos ir dokumentų apie asmenį (šeimą) konfidencialumą bei asmens duomenų apsaugą;

17.6. gauti informaciją suprantama forma ir prieinamais būdais;

17.7. teikti pasiūlymus, pastabas ir skundus dėl teikiamų Paslaugų;

17.8. atsisakyti Paslaugų teisės aktų nustatyta tvarka;

17.9. ginti savo teises įstatymų nustatyta tvarka.

18. Socialinių paslaugų gavėjas (arba jo atstovas pagal įstatymą / įgaliotas asmuo) privalo:

18.1. bendradarbiauti su Centro darbuotojais ir teikti teisingą bei išsamią informaciją apie savo sveikatos ir socialinę situaciją bei finansines galimybes mokėti už Paslaugas; asmuo atsako už pateikiamų duomenų tikrumą;

18.2. informuoti Centrą apie pasikeitusius poreikius ar aplinkybes;

18.3. laikytis Sutarties sąlygų, sutartų susitikimų ir veiklų grafiko;

18.4. gerbti darbuotojų ir kitų paslaugų gavėjų teises ir orumą;

18.5. aktyviai dalyvauti siekiant ISPP numatytų tikslų pagal savo galimybes;

18.6. vykdyti teisėtus Centro nurodymus.

VIII SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Socialinės paslaugos asmenims (šeimoms) teikiamos nemokamai ir finansuojamos iš Savivaldybės biudžeto. Kompleksinės paslaugos šeimai, jų organizavimas ir teikimas finansuojamas iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų ir (ar) valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams.

20. Visi Centro darbuotojai, bendraudami su paslaugų gavėjais, privalo vadovautis etiško elgesio principais, gerbti asmens orumą, teises ir užtikrinti asmens duomenų konfidencialumą pagal BDAR reikalavimus. Darbuotojai bendradarbiauja su kitų institucijų specialistais, kad būtų užtikrintas teikiamų paslaugų kompleksiškumas ir tęstinumas.

21. Su socialinių paslaugų teikimo organizavimu susiję veiksmai (įskaitant nustatytų formų dokumentų rengimą) gali būti atliekami SPIS. Elektroninių ryšių priemonėmis rengiamų dokumentų autentiškumas ir (ar) vientisumas užtikrinami SPIS techninėmis priemonėmis.

22. Paslaugų gavėjų ir jų atstovų skundai, prašymai bei atsiliepimai dėl paslaugų kokybės registruojami ir nagrinėjami Centro nustatyta skundų valdymo tvarka (Vilniaus rajono socialinių paslaugų centro asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo tvarkos aprašas). Gauta informacija naudojama paslaugų teikimo procesams tobulinti ir darbuotojų veiklos analizei.

23. Paslaugų gavėjai informuojami apie jų teises ir pareigas jiems prieinamais ir suprantamais būdais.

24. Su šiuo Aprašu Centro darbuotojai supažindinami pasirašytinai.

25. Aprašas keičiamas, pildomas ir pripažįstamas netekusiu galios Centro direktoriaus įsakymu.

26. Dokumentai saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka.